

- › Tentoonstelling Oude Rijn doet Nieuwe Zaken
- › Focus Locus Oude Rijn
- › De Westvaart
- › RS | Roeleveld-Sikkens Architects
- › Column: Kaartspel
- › Bouw een Waterkasteel
- › RAPART

25.01 t/m 01.04

TENTOONSTELLING
OUDE RIJN
DOET NIEUWE ZAKEN

Foto: Bosch Slabbers tuin- en landschapsarchitecten

RAP Architectuurcentrum gaat terug naar de basis in de tentoonstelling **Oude Rijn doet Nieuwe Zaken** over het gelijknamige Belvedere project, dat momenteel afgerond wordt. Doel van het project is het culturele erfgoed van de Oude Rijnzone deel te laten uitmaken van de ruimtelijke planontwikkeling. De Oude Rijn is lange tijd een hartlijn geweest voor het gebied tussen Katwijk en Bodegraven. Op dit moment wordt de rivier genegeerd, in plaats van dat men van haar aanwezigheid profiteert. Het gevolg is dat veel bewoners en gebruikers van het landschap van de Oude Rijnzone zich niet meer bewust zijn van de bijzonderheid van de plek, van de culturele dimensie die deze plek in zich heeft. Voor hen is het 'een plek als alle anderen'. Daarmee dreigt de geest het landschap te verlaten.

Tegelijkertijd staat de Oude Rijnzone aan de vooravond van nieuwe, grootschalige ontwikkelingen. Voor het westelijk deel (Holland Rijnland) wordt gewerkt aan de Ruimtelijke Visie voor de As Leiden-Katwijk, voor het oostelijk deel (Rijnstreek) aan het opstellen van een transformatievisie. Vanuit het besef dat de Oude Rijnzone een gebied is met meer potenties dan nu wordt waargemaakt, en dat het gebied aan de vooravond staat van ingrijpende veranderingen is op gezamenlijk initiatief van de Provincie Zuid-Holland en de regio's Rijnstreek en Holland Rijnland het project **Oude Rijn doet Nieuwe Zaken** opgestart. Begin 2004 heeft de provincie hiervoor een Belvedere-subsidie gekregen van het Stimuleringsfonds voor Architectuur. Deze subsidie is bedoeld voor projecten waarin de cultuurhistorie expliciet wordt betrokken bij ruimtelijke ontwikkelingen. Het doel is tweeledig; verbetering

van de kwaliteit van de leefomgeving en behoud van het cultureel erfgoed.

De centrale opgave van het project **Oude Rijn doet Nieuwe Zaken** is, met inachtneming van het aanzienlijke 'rode' programma (woningbouw, bedrijventerreinen) een balans te vinden tussen verstedelijking en behoud van landelijkheid, waarbij ook het 'groen-blaauwe' programma wordt geïncorporeerd. Het resultaat is een gids voor cultuurhistorische planontwikkeling. In deze gids worden beleidsmakers, planontwikkelaars en maatschappelijke organisaties gewezen op de cultuurhistorische waarden in de Oude Rijnzone. Vervolgens is aangegeven waar welke kansen liggen om deze cultuurhistorische kenmerken te gebruiken bij het maken van nieuwe plannen in het gebied. Tenslotte is een aantal voorbeelden (pilots) beschreven.

De pilots hebben de status van vingeroefening. Zij verbeelden de ruimtelijke doorwerking van de visie op het hogere schaalniveau naar het concrete schaalniveau. Zij laten zien wat de ruimtelijke implicaties van de visie (kunnen) zijn. Deze verbeelding vindt plaats aan de hand van schetsmatige tekeningen, en in een enkel geval aan de hand van een essay of een fictief Koninklijk Besluit.

De gids is te bestellen bij de Provinciale Uitgeverij, telefoon 070-4416082, e-mail uitgeverij@pzh.nl met vermelding van:

- Oude Rijn doet nieuwe zaken
- uw naam en adres

Verspreiding vindt plaats vanaf medio februari, hieraan zijn geen kosten verbonden.

Karel Tomeř, Ellen Kooi en Aleks Droog hebben een fotoserie van het gebied gemaakt. Johan de Vos schreef daar korte essays bij en Tijs van den Boomen doet verslag van zijn wandeling langs de Oude Rijn. Daarnaast zijn er veel foto's en teksten van bewoners die tijdens de Oude Rijn ateliers zijn verzameld. De resultaten zijn te bewonderen in de achterzaal van het RAP tijdens de tentoonstelling **Oude Rijn doet Nieuwe Zaken**.

Voor meer informatie verwijzen wij u graag naar www.focuslocusouderijn.nl

Foto: 'Hazerswoude Tjechov' - Ellen Kooi

› Focus Locus Oude Rijn

De Oude Rijn heeft vele gezichten: van een idyllische rivier die dwars door het Groene Hart stroomt tot een stadgracht in Leiden. In de reizende tentoonstelling **Focus Locus Oude Rijn** worden al deze gezichten verbeeld door bewoners van het gebied, professionele fotografen en schrijvers.

Het doel van het project is om via kunst en cultuur de samenhang en het karakter van het gebied langs de Oude Rijn van Katwijk tot Utrecht te tonen. De resultaten zijn verwerkt in diverse ruimtelijke projecten en worden gebruikt bij het opstellen van toekomstvisies voor de gebieden langs de Oude Rijn.

› Word vriend van
RAP Architectuurcentrum

Voor € 15,- per jaar bent u vriend van RAP Architectuurcentrum en ontvangt u uitnodigingen, aankondigen van prijsvragen en het RAPblad. Een hogere bijdrage is natuurlijk ook welkom.

Maak uw bijdrage over op bankrekening 65.94.36.744 t.n.v. Stichting Rijnlands Architectuur Platform te Leiden, onder vermelding van 'vriend'.

Wijzigingen, aanvullingen e.d. op uw adresgegevens verzoeken wij per e-mail ons te melden: info@rapsite.nl.

Theater Castellum
in Alphen aan den Rijn

In het nieuwe stadshart van Alphen aan den Rijn neemt Theater Castellum een markante plaats in. Het geeft plaats aan een grote en een kleine zaal, 3 bioscoopzalen en horeca op een klein kavel. De tooneeltoeren is in de ruimtelijke opzet geïntegreerd. Voor de gevel is een innovatieve gevelplaat ontworpen, met golfpatronen die zijn aangebracht via explosies in een mal.

Architect:
Dirk Jan Postel (Kraaijvanger Urbis)

Foto:
Christian Richters

RAPART

› De Westvaart

Aansluitend bij de tentoonstelling **Oude Rijn doet Nieuwe Zaken** blikken we alvast vooruit naar het project **De Westvaart**, een verdwenen molengang in een cultuurhistorisch en dynamisch landschap.

De Westvaart is een brede wetering even ten westen van Hazerswoude-Rijndijk, die gebruikt wordt voor de afwatering van de 18e eeuwse, grote droogmakerij 'De Noordplas'. Oorspronkelijk stonden zeven molens langs de vaart die in 1914 zijn vervangen door een elektrische gemaal.

De directe omgeving van de Westvaart kenmerkt zich nog steeds door openheid waarin de relatie met de noordoever van de Oude Rijn een bepalende factor is. Het is het enige punt tussen Leiden en Alphen waar deze openheid nog te ervaren is. Als gevolg van de nieuwe ruimtelijke ontwikkelingen in de Oude Rijnzone komt die openheid echter onder druk te staan.

Het Erfgoedhuis Zuid-Holland wil met dit project een voorzet geven voor een gebiedseigen inrichting waarbij cultuurhistorische en landschappelijke kenmerken de uitgangspunten zijn voor de inrichtingsvoorstellen. De ontwerpers moeten echter rekening houden met de mogelijke ontwikkelingen van een nieuwe woonwijk en bedrijfsterrein in de nabijheid van de Westvaart.

Het is niet de bedoeling om de 7-molengang te herstellen. Maar omdat dit karakteristieke element van de geschiedenis van de Westvaart is uitgedomd, wordt aan architecten gevraagd een nieuwe molen te ontwerpen, die als landmark en herinnering in het totaalontwerp zijn plaats moet krijgen.

Het project eindigt met een reizende tentoonstelling en een catalogus waarin de ontwerpen nader toegelicht worden. De opening van de tentoonstelling Westvaart in het RAP is gepland in oktober 2006.

› Kaartspel

Ik zie ze nog zitten. Grote, met mooi fijner ingelegde bestuurderstafel. IJzeren Lenie op de ene hoek, Wijnand de Denker op eerbiedige afstand aan de andere zijde. Kaarten uit het jaar nul uitgespreid. "Een geweldige buitenkans. Zo'n landschap kun je maken en breken. En als ik jullie visie doorlees, wordt het breken. Toe nou, laat me er iets creatiefs voor bedenken."
"Nee, komt niets van in. Ze hebben die HSL er onderdoor gelegd, dat is genoeg. Al die thuiswonende oudere jongeren, waar laat ik die dan? Huizen moeten er komen, en wel heel veel. Van Sybilla mag het, dus doen we het. Al dat nutteloze bietenland..."
"Maar kijk nou, zie je al die strookjes land niet? Dat is letterlijk eeuwen oud. Kun je toch niet zomaar wegschoffelen? En hier, hier, allemaal prachtige molens. Daar is Zuid-Holland beroemd om. En daar, dat is de schans. Zowat het enige dat we nog van de Oude Hollandse Waterlinie hebben."
"Hmmm."
"Weet u wat? We noemen het project iets van 'Nieuwe Zaken aan de Oude Rijn' of zo. Krijgen we die projectontwikkelaars eindelijk ook 'es mee."
"Hoeveel hectare was het ook weer?"
"Genoeg, genoeg. Er blijft zat ruimte over om wat leuke wijkses neer te zetten."
"En dat Gnep-ding, dat stond toch ingetekend?"
"Jazeker, die heb ik ergens zien staan. Hier, die rode vlek."
"Nou, toe dan maar. Maar het moet wel wat opleveren, hè?"

Een poosje geleden mocht ik het eerste concept – onder strikte geheimhouding – inzien. Een geweldig plan! Een mooie landmark bij de A4 om die gekke orchidee-enturbines in het niets te laten vallen, een reïntegratieproject in Nieuw Werklust, een wildwater-kanobaan vanaf de Westvaart. Oh ja, die glazen ark van Egeraat als kratjesschuit in de Oude Rijn en, heel leuk voor de kids, midwinter-rooftochten van Woerden, via Zegveld en Zwammerdam naar Bodegraven à la Francaise. Het wordt leuk in de Oude Rijnzone!

Harrie van Opstal, AD Groene Hart

› RS | Roeleveld-Sikkens Architects

Van vrijdag 6 januari tot en met zaterdag 21 januari is in RAP Architectuurcentrum de geveltentoonstelling **RS | Roeleveld-Sikkens Architects** te bezichtigen. De fototentoonstelling laat werk zien van dit architectenbureau dat zowel in Nederland als in Hongarije werkzaam is. De foto's tonen recent ontwerpwerk op stedenbouwkundig en architectonisch gebied en ook enkele gerealiseerde projecten. In november was deze tentoonstelling te zien in Budapest.

Op donderdag 12 januari vindt er een architectuurcafé plaats waar **Dick Sikkens** zal vertellen hoe het bureau in Budapest terecht is gekomen. Ook gaat hij in op de stedenbouwkundige ontwikkelingen van deze 2 miljoen inwoners tellende stad. Tenslotte laat hij zien wat de nationale en internationale aspecten zijn van het 'dubbelbureau'. Na afloop van zijn presentatie is er gelegenheid voor het stellen van vragen en discussie.

› Waterkasteel

Op zondag 5 februari organiseert Kinderatelier K2 de workshop **Bouw je eigen Waterkasteel**. Kinderen krijgen samen met hun ouders een korte rondleiding door de expositie **Oude Rijn doet Nieuwe Zaken**. Hierna gaan de kinderen hun waterkasteel ontwerpen en uitvoeren.

Atelier K2 wil zoveel mogelijk kinderen in aanraking brengen met kunst. De kinderen maken een ontdekkingstocht in de wereld van hun fantasie. Het leren kijken en de natuurlijke onbevangenheid van het kind spelen hierbij een belangrijke rol.

Leeftijd kinderen	tussen 4 en 12 jaar
Plaats	RAP Architectuurcentrum
Tijd	11.00 – 12.45 uur
Kosten	€ 6,-
Aanmelden bij	Suzanne Zegveld: 06-10600435

RAPBLAD

Uitgave:
RAP Architectuurcentrum
Nieuwstraat 33,
2312 KA Leiden
T 071 5137525
F 071 5146609,
E info@rapsite.nl
I www.rapsite.nl

Aan dit nummer werkten mee:
Ingeborg de Groot
Mechteld van Zon (eindredactie)
Wijnand Bouw (Bosch Slabbers)
Willemien van Duijn (Buro3 Architecten)
Enno Schimmel (Provincie Zuid-Holland)
Marc Laman (Erfgoedhuis Zuid-Holland)

Vormgeving: Jos Agasi, Leiden
Druk: www.azeta.nl
Oplage: 2000

RAP Architectuurcentrum wordt mede mogelijk gemaakt door:
- Stimuleringsfonds voor Architectuur
- Gemeente Leiden
- BNA kring Rijnland
- Woningcorporatie de Sleutels van Zijl en Vliet
- Portaal Leiden
- SLS Wonen
- Woningstichting Ons Doel

Dit RAPblad werd mede mogelijk gemaakt door:

25.01 t/m 01.04 RAP ARCHITECTUURCENTRUM

OUDE RIJN DOET NIEUWE ZAKEN

RAP ARCHITECTUURCENTRUM NIEUWSTRAAT 33 LEIDEN

OPENINGSTIJDEN: WO T/M VR 13.00-17.00 U, ZA 11.00-17.00 U

WWW.RAPSITE.NL

AGENDA

06.01 T/M 21.01 ▶ TENTOONSTELLING
RS | Roeleveld-Sikkens Architects

25.01 T/M 01.04 ▶ TENTOONSTELLING
Oude Rijn doet Nieuwe Zaken

01.02 T/M 01.04 ▶ TENTOONSTELLING
Focus Locus Oude Rijn

DO 09.02 ▶ 16.00 U
Officiële opening Oude Rijn doet Nieuwe Zaken
Openingswoord: Erik van Heijningen (gedeputeerde Cultuur,
provincie Zuid-Holland)

ZO 05.02 ▶ 11.00-12.45 U ▶ KINDERATELIER K2
Ontwerp een Waterkasteel

WO 22.02 ▶ 20.00 U ▶ ARCHITECTUURCAFÉ
Oude Rijn doet Nieuwe Zaken

ZO 12.03 ▶ 11.00-12.45 U ▶ KINDERATELIER K2
Maak een fantasie ding voor in de film

ZO 19.03 ▶ 11.00-12.45 U ▶ KINDERATELIER K2
Maak je eigen film met dit fantasie ding

ZA 18.03 ▶ 17.00 U ▶ NEDERLAND 1
Programma 'Plattelanders', thema: Oude Rijn

WO 29.03 ▶ 20.00 U ▶ ARCHITECTUURCAFÉ